

โครงการ แก๊งค์ร้อสัมพันธ์ รู้ทันมะเร็งช่องปาก

โรงพยาบาลแก๊งค์ร้อ
KHAENGKHO HOSPITAL

เพื่อสานต่อโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก

หลักการและเหตุผล

จากรายงานอุบัติการณ์มะเร็งของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 โดยสถาบันมะเร็งแห่งชาติ พบผู้ป่วยมะเร็งช่องปากเป็นอันดับ 6 ของผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่ทั้งหมด คิดเป็น 263 รายต่อแสนประชากร ผู้เสียชีวิตจำนวน 4.5 คนต่อแสนประชากร

ในปัจจุบันมีโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ระดับ 1) ส่งต่อให้ทันตภิบาลประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ระดับ 2) และทันตแพทย์ประจำโรงพยาบาลชุมชน (ระดับ 3) ตามลำดับ โดยมีปัญหาคือผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ไม่มารับการตรวจคัดกรองระดับ 3 ทางผู้จัดทำจึงได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อติดตามผู้ป่วยที่ไม่มารับการคัดกรองระดับ 3 ให้ความรู้และสร้างความตระหนักในเรื่องของโรคมะเร็งช่องปากแก่ผู้ป่วย

ระยะเวลาการดำเนินการ
9 มีนาคม - 1 เมษายน พ.ศ. 2564

สถานที่ดำเนินโครงการ

โรงพยาบาลแก๊งค์ร้อ

รพ.สต.หลุบคา

รพ.สต.หนองพิพวน

รพ.สต.ท่ามะไฟหวาน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้เคยเข้าร่วมโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก อำเภอแก๊งค์ร้อ จังหวัดชัยภูมิ ที่ขาดการติดต่อหลังการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก ระดับ 2 จำนวน 59 คน
2. ทันตภิบาลที่เกี่ยวข้องในอำเภอแก๊งค์ร้อ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 11 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามอาการและผลการรักษาของผู้ป่วยที่ขาดการติดต่อหลังการเข้าร่วมโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปากระดับ 2
2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ป่วยเกี่ยวกับรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและโรคมะเร็งช่องปาก
3. เพื่อสร้างความตระหนักให้ผู้ป่วยเห็นถึงความสำคัญของการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปากตั้งแต่ระยะเริ่มแรก
4. เพื่อให้ทันตภิบาลที่เกี่ยวข้องในอำเภอแก๊งค์ร้อ จังหวัดชัยภูมิ ที่มารับการอบรมมีความรู้ที่ถูกต้องเรื่องการคัดกรองมะเร็งช่องปาก

กิจกรรมคัดกรองมะเร็งช่องปากแก่ผู้ป่วย

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการและตรวจคัดกรองโรคโควิด 19
2. ซักประวัติผู้ป่วยด้วยแบบตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก
3. คัดกรองมะเร็งช่องปากโดยทันตแพทย์และส่งต่อหากมีความจำเป็น
4. ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งช่องปาก รอยโรคเสี่ยงมะเร็งช่องปาก และปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดมะเร็งช่องปาก
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก และแนวทางการติดตามผลการรักษากับทันตแพทย์/ทันตภิบาล
6. แจกแบบประเมินความรู้และทัศนคติแก่ผู้ป่วย

ผลการดำเนินงาน

- ✓ ผู้ป่วยที่ขาดการติดต่อหลังการเข้าร่วมโครงการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก ระดับ 2 ได้รับการติดตามผลการรักษา **ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
- ผู้ป่วยมาเข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน จากทั้งหมด 59 คน คิดเป็น **ร้อยละ 50.85**
- ✓ ผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการ **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80** สามารถทำแบบประเมินความรู้หลังทำกิจกรรมได้คะแนน **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80**
- ผู้ป่วยจำนวน 26 คน คิดเป็น **ร้อยละ 86.67** ของผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด สามารถทำแบบประเมินความรู้หลังทำกิจกรรมได้ถูกต้อง **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80**
- ✗ ผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการ **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80** สามารถทำแบบประเมินทัศนคติหลังทำกิจกรรมได้คะแนน **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80**
- ผู้ป่วยจำนวน 16 คน คิดเป็น **ร้อยละ 53.33** ของผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด สามารถทำแบบประเมินทัศนคติได้ผ่านเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น **ร้อยละ 74.67** มีคะแนนสูงสุดและต่ำสุดอยู่ที่ 5 และ 3 คะแนน จาก 5 คะแนนเต็ม ตามลำดับ สาเหตุคือผู้ป่วยสับสนในคำถามและภาษาที่ใช้ จำเป็นต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม พูดซ้ำ เน้นย้ำด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

➤ ผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก ตรวจพบรอยโรคในช่องปาก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67

➤ ส่งต่อไปยังโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 6 คน และติดตามผลการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 5 ราย

กิจกรรมอบรมคัดกรองมะเร็งช่องปาก แก่ทันตภิบาล

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการและตรวจคัดกรองโรคโควิด 19
2. ให้การอบรมคัดกรองมะเร็งช่องปากโดยทันตแพทย์
 - การตรวจรอยโรคเสี่ยงมะเร็งในช่องปาก
 - แนวทางการคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยโรคมะเร็งช่องปาก
3. แจกแบบประเมินความรู้หลังการอบรมแก่ทันตภิบาล

ผลการดำเนินงาน

- ✗ ทันตภิบาลที่มารับการอบรมทุกคนสามารถทำแบบประเมินความรู้หลังได้รับการอบรมได้คะแนน **มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80**
- มีทันตภิบาลเพียง 3 ราย หรือคิดเป็น **ร้อยละ 27.27** ที่ทำคะแนนผ่านเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น **ร้อยละ 68.18** มีคะแนนสูงสุดและต่ำสุดอยู่ที่ 8 และ 5 คะแนน จาก 10 คะแนนเต็ม ตามลำดับ สาเหตุคือมีความเข้าใจผิดในคำถาม ซึ่งมีการเฉลย อธิบาย และปรับความเข้าใจของทันตภิบาลหลังการประเมินความรู้

ประโยชน์ต่อพื้นที่และสิ่งที่ได้เรียนรู้

1. ได้พัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องรอยโรค โรคมะเร็งช่องปาก และการคัดกรองมะเร็งช่องปากด้วยตนเองให้กับผู้ป่วยที่ขาดการติดต่อไม่มาตรวจในระยะ S3 และทันตภิบาลในอำเภอ
2. ได้เรียนรู้การประสานงาน การแบ่งงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำโครงการเพื่อชุมชน
3. การศึกษาระบบการทำงานภายในโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และได้ศึกษาวิถีชุมชน เพื่อให้เป็นประสบการณ์ในการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

มะเร็งช่องปาก	ปัจจัยเสี่ยง	ตัวอย่างสื่อแผ่นพับ	จัดทำโดย
<p>พบผู้ป่วยมะเร็งช่องปากปีละ 2,946 คน</p> <p>มีผู้ป่วยเสียชีวิตปีละ 1,166 คน</p> <p>พบผู้ป่วยมะเร็งช่องปากปีละ 2,946 คน</p> <p>มีผู้ป่วยเสียชีวิตปีละ 1,166 คน</p>	<p>สูบบุหรี่</p> <p>ดื่มแอลกอฮอล์</p> <p>การสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุสำคัญของมะเร็งช่องปาก</p>	<p>1. การตรวจคัดกรองมะเร็งช่องปาก</p> <p>2. รอยโรคเสี่ยงมะเร็งช่องปาก</p> <p>3. การดูแลสุขภาพช่องปาก</p>	<p>นทพ. อภิษฎา</p> <p>นทพ. กนกนารถ</p> <p>นทพ. วรวิญญา</p> <p>นทพ. วรศรดา</p>
			<p>โอฬารอร่ามกุล 583130028-7</p> <p>ไผ่ตง 583130039-2</p> <p>ฉวีวรรณ 583130054-6</p> <p>ต้นตติคุณารัตน์ 583130056-2</p>

จัดทำโดย

นทพ. อภิษฎา โอฬารอร่ามกุล 583130028-7

นทพ. กนกนารถ ไผ่ตง 583130039-2

นทพ. วรวิญญา ฉวีวรรณ 583130054-6

นทพ. วรศรดา ต้นตติคุณารัตน์ 583130056-2

อาจารย์ที่ปรึกษา: ทพ. เกียรติก้อง ชินปทุม

